

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

Imm 142/143/146

Agathe Fontain

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en redegørelse med en prioriteret liste over hvilke områder, der med fordel kan hjemtages fra staten. Redegørelsen skal som minimum indeholde de økonomiske konsekvenser ved en hjemtagelse af hvert enkelt område samt en realistisk tidsplan for hjemtagelse af områderne. Redegørelsen skal være klar og omdelt til Inatsisartut inden EM2024.

(Demokraatit Inatsisartut gruppe)

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at kontakte Rigsmyndighederne med henblik på, at disse finansierer og i tæt samarbejde med Selvstyret udarbejder en redegørelse, der præcist beskriver, hvilke kompetencer, der er nødvendige for at kunne drive de områder, der i dag drives af Staten. Redegørelsen skal indeholde en kompetenceudviklingsplan, der skal klargøre, hvordan vi i Grønland kan tilegne os de fornødne kompetencer til selv at varetage de enkelte områder.

(Demokraatit Inatsisartut gruppe)

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at kontakte Rigsmyndighederne med henblik på at påbegynde forhandlinger om en revision af Selvstyreloven særligt i forhold til de økonomiske relationer mellem Grønlands Selvstyre og staten.

(Medlem af Inatsisartut Jens-Frederik Nielsen, Demokraatit)

Jeg vil på vegne af Inuit Ataqatigiit understrege, at vi er enige med forslagsstillerne fra Demokraatit. Derfor er der en tekst i finanslovsaftalen for 2023, hvor Naalakkersuisut skal udarbejde et forslag til en samlet, konkret plan overtagelse fra staten, som skal være kritisk vurdering grønlandsk organisering. Dermed er begge forslag gjort.

Efter indførelsen af selvstyreordningen har vi manglet en forum hvor alle meninger mødes. Vi har brug for en fælles forståelse om hvilke sager vi sammen ønsker at prioritere samt hvordan vi griber sagerne an. Inuit Ataqatigiit foreslår at arbejdet kommer til at indeholde løsningsforslag på kort og på lang sigt. Vi skal tale om krav og danne en mening om disse. Det der er mest nødvendigt er, at vi kommer til en fælles forståelse om hvilke løsningsmodeller der skal prioriteres og hvordan de gribes an.

Da Selvstyreloven i sin tid skulle udarbejdes blev der nedsat en selvstyrekommission som arbejdede efter en kommissorium med vidtrækkende opgaver, idet en succesfuld resultat krævede sammenhold om mål blandt de folkevalgte og befolkningen, ligesom det er vigtigt at der blandt partier er en fælles målsætning som man er enige om.

Inuit Ataqatigiit er enige i, at der nogle gange er politiske beslutninger som borgerne ikke er enige i, men vi er ligeledes bevidste om, at borgerne i sidste ende vil forstå, at vi havde været nødsaget til at træffe disse

beslutninger, og at disse medfører at man kommer i havn. Sagt med andre ord, vi skal være stærkere i at være med til at beslutte emner vi ikke til fulde er enige i.

Hvis for eksempel den store administration skal mindskes og vi på dermed kan flytte store udgifter til udviklingen, må vi træffe beslutninger der gør ondt. Hvis vi skal få større gavn af minedrift, må vi udvikle selskaber hvor vi i større grad er ejere af disse. Hvis sundhedsvæsenet skal forbedres, er større midler til området nødvendige. Hvis vi skal gøre os mindre afhængige af udefrakommende arbejdskraft, er vi nødt til at træffe de nødvendige beslutninger.

Inuit Ataqatigiit mener, at alle partier må stå forrest i at vise evne til samarbejde og evne til at komme til enighed. Samfundet har brug for at vi i fællesskab samarbejder, i stedet for at skændes om, hvem der først kom med en ide. For at gøre dette ånd mere håndgribelig, forslår Inuit Ataqatigiit at man nedsætter en politisk udvalg. Vi ønsker at realisere en kontinuerlig indsats som ikke blot baserer sig på redegørelser.

Vi ved at mange sager er spredt på forskellige ressortområder i forskellige departementer. Ligeledes ved vi, at partierne har forskellige mål ved Inatsisartut under deres lovgivningsmæssige arbejde i finansloven, som kan skabe forhindringer. Lad os nedsætte en kommission og lad os skabe et forum hvor vi kan samle vores kræfter. Lad os i fællesskab indlede arbejdet som blot henstår. Lad os finde ud af, hvor vi er enige og påbegynde arbejdet.

Inuit Ataqatigiit har brug for at andre partier tager stilling til en eventuel nedsættelse af en kommission. Hvis vi som samfund og land skal tage det næste skridt fremad, må vi samarbejde, og vi har brug for et sted hvor vi kan samarbejde. Hvilke opgaver tager vi som de næste? Hvis arbejdet ikke kun skal foregå gennem departementer, må vi øge inddragelse af Inatsisartut. Lad os lave en aftale om opgaver for den nærmeste fremtid og på lang sigt.

Vi skal udvikle vores politiske modenhed, ligesom vi også som samfund og land skal udvikle vores modenhed. Hvis det skal opnås arbejdet udføres kontinuerligt uden pauser. Selvstyret må styrkes gennem koordineret indsats, således at vi styrker arbejdet hen imod selvstændighed.

De udførte arbejder hos Selvstyrekommisionen viser, at vi som samfund må i gang med store indsatser:

1. For at kunne arbejde med juridiske emner må vi i større grad udvikle vores evner på jura.
2. Der forestår stor indsats for at øge vores private erhvervsliv.
3. Der forestår store udviklingsarbejder på både fiskeri og handelsområdet (for at få flere til at kunne handle med udlandet)
4. For at få større mangfoldighed på landets økonomiske søjler, er det nødvendigt at vi sikrer at andre erhverv bliver mere konkurrencedygtige.
5. Selv om vores land stadigvæk vil være afhængig af udefrakommende arbejdskraft, skal vi bane vej for at kunne øge den lokale arbejdskraft.
6. For at kunne nedbringe store udgiftsposter må vi arbejde for at have en politik som land og samfund.
7. For at øge beskæftigelsen i samfundet til det absolut opnåelige, må vi udarbejde en klar politik.
8. Vi skal tilpasse vores store administration til landets fåtallige indbyggere.
9. Vi skal begynde med at træffe de nødvendige beslutninger om hvordan vi fra politisk hold skal gribe arbejdet med at opnå selvstændighed.
10. Det er nødvendigt at man fra politisk hold træffer beslutninger om vækstinitiativer og mere uafhængig drift af samfundet samt øget selvforsyning.

Uden at skulle nævne alle de eventuelle andre initiativer, mener Inuit Ataqatigiit at såfremt vi ikke samarbejder og sammen træffer beslutninger om de store sager, så vil vi kun opnå mindre resultater, hvor vi bruger uforholdsmæssige store ressourcer, hvilket ikke er ønskeligt.

Derfor forestår Inuit Ataqatigiit at alle partier – Inatsisartut og Naalakkersuisut skaber et forum. Forskelligheder partier imellem har sine styrker. Men vi skal huske at såfremt vi ikke samarbejder, så er der ringere muligheder for at kunne opnå resultater.

Inuit Ataqatigiit deltog i udarbejdelsen af selvstyreloven. Der deltog partierne Siumut og Atassut og tildels Demokraatit. Det var et stort arbejde, hvor danske ministerier også var inddraget i forhandlingerne – og det skal vi huske.

De folkevalgte her i landet har samarbejdet i det hårde arbejde for at opfylde så meget af vores ønsker som muligt. Selvfølgelig kunne vi ikke få vores alle ønsker opfyldt på en gang. Vi skal indrømme at selvstyreloven gav os mulighed for at kunne arbejde. Loven indeholder mange emner vi er enige i, ligesom de førnævnte opgaver, som vil give os muligheder for at opnå fremskridt som land og som samfund.

Fremtidige løsninger og mål som vi her i Salen drøfter, er vigtige. Fordi disse er vigtige, foreslår vi fra Inuit Ataqatigiit, at der nedsættes en kommission for at kunne udføre sådanne opgaver. Vi skal sammen udføre arbejdet. Vi mener ligeledes at vi ligeledes kan mindske besvarelserne af de utallige § 37 spørgsmål. Ved at de folkevalgte – medlemmer af Inatsisartut og Naalakkersuisut – har et forum hvor de kan samarbejde, kan sådanne sager løses nemmere.

Inuit Ataqatigiit har bemærket at flere partier der ønsker at flere bestemmelser i selvstyreloven bliver genforhandlet, har begrundelser som vi kan være enige i. Netop derfor synes nedsættelse af kommission som nødvendig. Derved vil vi give mulighed for at sagerne kan føres gennem Inatsisartuts finanslov. Ligeledes har den danske regering også store opgaver.

Inuit Ataqatigiit har som et parti der ønsker selvstændighed ønske om et godt samarbejde med andre partier som har til formål at skabe udvikling og en styrkelse. Det er i orden at vi har forskellige mål hver især, men vi skal blive bedre til at vende vores forskelligheder til en fælles styrke. Vi mener at vi kan skabe en stor styrke gennem et samarbejde og at vi i fællesskab kan opnå store resultater.

Inuit Ataqatigiit er parate til at debattere følgende spørgsmål:

1. Hvor store midler skal der afsættes gennem finansloven, såfremt kommissionen nedsættes?
2. Hvor store midler skal man afsætte til kommissionen, således at denne kan uddelegere arbejde til andre?
3. Hvem skal sidde i kommissionen?
4. Hvor mange medlemmer skal der være i kommissionen og hvordan skal kommissionen organiseres?
5. Skal den besættes af os alene, eller skal der også være danske repræsentanter?
6. Hvordan skal forretningsordenen være, og hvilket mandat skal man give kommissionen?

Inuit Ataqatigiit vil takke Demokraatit for forslagene , i pkt 146 vil vi ikke revidere Selvtyreloven. Lad os starte arbejdet med Selvstændighed. Vi henviser til lovudvalget.

Tak.

